

TEHDİT KAVRAMI BELİRSİZLEŞİYOR

1991 sonrasında sistemin düşman kavramında belirsizlikler ve kafa karışıklıkları ortaya çıkmaya başladı. Huntington'a ismarlanan "Medeniyetler Çatışması" tezi tam da buna bir çare olabilirdi; yıllar sonra gelen 11 Eylül 2001 saldırısı da bunu perçinleyecek gibi gözüküyordu. Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında Türkiye'de açık ve derin devletin dış ve iç tehdit tanımları da belirsizleşmeye başladı. Bölücü terör ve irticayı tehdit olarak gören anlayış, daha sonra dinci hareketlerin iktidar olmasıyla sarsılacak ve iyice bocalayacaktır.

Büyük Ortadoğu Projesi işte böyle bir konjonktürde onun bir paçası olarak sahneye çıkarıldı. Ortadoğu'da rejimlerin değiştirilmesine Türkiye'den başlanacaktı. Mutlakıyetçi Arap ülkelerine örnek olabilecek bir Amerikancı-İslam demokrasisi denemesine ihtiyaç vardı. Ancak bunun için Türkiye'nin bağımsızlıkçı temellerinin aşındırılması gerekiyordu. Cumhuriyet rejimine, onun Anayasal dayanaklarına ve kurucu kadrolarına karşı bir rövanş zihniyetiyle hareket eden yeni dinci siyasal parti buna uygun görünüyordu. Ama acaba bu iktidar kadroları nerede duracaklarını bilecekler miydi?

AKP’NİN NİHAİ HEDEFİ VE BAŞARI ŞANSI

AKP’nin yapılanması geçmişin dersleri üzerine kurgulandı: 1996-97 dönemindeki Erbakan Hükümetinin hatalarına düşülmeyecek, ABD’nin karşısında değil yörüngesinde kalınacak, AB ile gerekirse tek yanlı ödünler üzerinden kurulacak ilişkiler ve yabancı sermayeye (sıcak para veya serin para farketmeden) sağlanacak önemli rantlar üzerinden dış güçlerin ve içerde liberal aydınların güveni ve desteği sağlanacaktı. AKP bu büyük “siyasi meşruiyet kazanma” projesi üzerinden ilk yasama dönemini (2002-2007) tamamladıktan sonra, daha büyük oy oranıyla geldiği 2007 seçimlerinden itibaren daha saldırgan, daha kararlı, ayak bağlarına/eleştiriye daha tahammülsüz ve hedefleri açısından daha sabırsız bir strateji izlemeye koyulacaktı.

Eleştirel medya ve aydınlar üzerine baskılar giderek arttı. Geçtiğimiz günlerdeki ODA TV operasyonları, Hürriyet’e ve yazarlarına yeni sansür zorlamaları bu otoriter eğilimlerin en son örnekleri; ama kesinlikle sonuncuları değil. AKP, Cumhuriyetin kurucu kadrolarının bir modern ulus devlet kurmak için giriştikleri toplumsal dönüşüm projesi ölçeğinde bir başkalaştırma sürecini başlatmış ve hayli yol almış durumda. Bu, bir toplum mühendisliği projesi; ama 1920’ler ve 30’lardan farklı olarak yumuşak bir geçişle gerçekleştirilebilecek denli kolay değil. (Atatürk döneminde 15 yıl gibi kısa bir sürede kapsamlı bir ulus devlet inşasının olabilecek en az toplumsal bedel ödenerek gerçekleştirilebilmiş olması, bir taraftan Kurtuluş Savaşı kahramanı Mustafa Kemal’in sarsılmaz prestijine ve kararlılığına, diğer taraftan uluslararası konjonktürün elverişliliğine –büyük güçlerin kendi dertlerine yoğunlaşmalarına-bağlı olmuştur).

Her durumda, AKP iktidarı sadece medyayı ve muhalif yazarları dize getirmekle yetinemez. Sırada başta anamuhalefet olmak üzere siyasi ve toplumsal muhalefetin baskılanması bulunmaktadır. Milliyetçi sağı baraj altında bırakmak ve giderek eritmek gibi iddialı bir tasavvur önümüzdeki genel seçimlerin taktik hedefleri arasındadır.

Ama AKP ve destekçileri bunlarla da yetinemez. İnşası planlanan toplum yapısının

oluşturulabilmesi için, mutlaka Cumhuriyet ideolojisinin yenilmesi, altedilmesi gereklidir. Bunun için de Cumhuriyetin kurucu kadrolarının –başta M. K. Atatürk'ün- itibarsızlaştırılması gerekecektir. Şimdi buna doğrudan doğruya tevessül edilemiyor. İttihat ve Terakki'yi bir çete hatta Ergenekon'un temeli olarak tanımlamakla, İ. İnönü dönemine yüklenmekle yetiniliyor. Ama kimsenin kuşkusu olmasın, projenin nihai hedefinde, Atatürk'ü eski ittihatçı olarak tanımlayıp son tahlilde Atatürk dönemini de bir asker-sivil cunta yönetimi olarak damgalamak niyeti vardır. Bunun yumuşak karnı olarak Dersim isyanı ve bunun bastırılış biçimi seçilmiş ve ilk saldırı provaları da yapılmıştır. Saldırının yoğunlaştırılması için 12 Haziran 2011 seçimleri kritik bir eşik olacaktır. Ama gene de bu zeminde AKP için pabuç sanıldığından pahalıdır ve ülkeyi içine sokacağı toplumsal gerilimin sonuçları tam kestirilemez.

Şimdilik sonsöz: Sermaye el değiştirirken derin devletin hakim sınıfın yeni karakterine göre nitelik değiştirmesi beklenebilirdi. Ancak, Cumhuriyeti köklerinden koparan bir başkalaştırma projesi, AKP'nin yutamayacağı kadar büyük bir lokmadır. Cumhuriyet sahipsiz değildir.

Odatv.com